

תוכן עניינים

חלק א': חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 - עקרונות כלליים	1
שער א': עקרונות יסוד	1
פרק א': מבוא	1
פרק ב': החלת הוראות חוק שוויון הזדמנויות בעבודה על יישום חוק שוויון זכויות לבעלי מוגבלות	3
1. הדין	3
1.1 סעיף 13 לחוק שוויון זכויות לבעלי מוגבלות	3
1.2 סעיפים 5, 9, 11, 13, 14, 16, 17, 18 ו- 21 לחוק שוויון ההזדמנויות בעבודה, התשמ"ח-1988	3
2. נטל ההוכחה - יישום לשוויון בעלי מוגבלות	6
2.1 נטל ההוכחה בתביעה על-פי חוק השוויון	6
2.2 סדרי הבאת הראיות - היפוך הדין	12
2.3 נטל הראיה על כתפי המעביד להוכיח, כי לא הפלה את העובד בעל המוגבלות וזאת לאחר שהעובד הצביע על ראשית ראיה לקיומה של הפליה - התביעה התקבלה בחלקה	13
2.4 משהעובד מצביע על קיומה של ראשית ראיה לקיומה של אפליה, על המעביד הנטל להביא ראיות שיוכיחו אחרת	14
2.5 הנתבעת לא הוכיחה, כי נפלו פגמים בעבודתה ובתפקודה של התובעת - התביעה התקבלה	15
2.6 נסיבות בהן לא הוכחה אפליה והיתה הצדקה לפיטורים - התביעה התקבלה בחלקה	16
2.7 הנתבעת עמדה בנטל להוכיח שהתובע פוטר משיקולים ענייניים - התביעה התקבלה בחלקה	17
2.8 היריון התובעת היה הסיבה העיקרית לפיטוריה של התובעת - התביעה התקבלה	19
2.9 הנתבעת לא עמדה בנטל ההוכחה, כי לא פיטרה את התובעת מחמת גילה - התביעה התקבלה בחלקה	20
3. סעיף 14 לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה - התיישנות	20
פרק ג': נגישות למבנים	25
שער ב': הליכי חקירה והעדה	29
פרק א': חוק הליכי חקירה והעדה (התאמה לאנשים עם מוגבלות שכלית או נפשית), התשס"ו-2005	29
פרק ב': כללי	45
פרק ג': הימנעות נאשם מלהעיד	51
פרק ד': עדות נפגעת עבירת מין המוגבלת בנפשה ובשכלה	59

חלק ב': חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 ותקנותיו - דברי הסבר ותמצית ההלכה 61

שער א': חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 ותקנותיו 61

פרק א': חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח-1998 - עקרונות יסוד ופרשנות - סעיפים 1 עד 5 לחוק 61

1. הדין 61

2. כללי 63

שער ב': עקרונות כלליים - סעיפים 6 עד 7 לחוק 65

פרק א': עקרונות במימוש זכויות ובמתן שירותים - סעיף 6 לחוק 65

פרק ב': קביעת זכאות - סעיף 7 לחוק 67

שער ג': תעסוקה - סעיפים 8 עד 17 לחוק 69

פרק א': איסור הפליה בתעסוקה - סעיף 8 לחוק 69

פרק ב': ייצוג הולם לאנשים עם מוגבלות - סעיפים 9 עד 19 לחוק 75

1. הדין 75

2. תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (מסירת מידע ועיבודו לצורך עמידה ביעד הייצוג), התשע"ח-2017 80

3. תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הודעת מבטח בדבר מתן יחס שונה לאדם או בדבר סירוב לבטחו), התשע"ו-2016 83

פרק ג': הגנה על מתלונן - סעיף 10 לחוק 85

פרק ד': מודעות בדבר הצעת עבודה וזכות תביעה - סעיפים 11 ו-12 לחוק 87

פרק ה': החלת הוראות חוק שוויון הזדמנויות בעבודה - סעיף 13 לחוק 89

פרק ו': סמכות שיפוט ותרופות - סעיף 14 לחוק 91

פרק ז': עונשין, אחריות עובד אחראי במעסיק ציבורי גדול, צו מסירת מידע וצו ייצוג הולם - סעיפים 15, 15א ו-15ב לחוק 93

פרק ח': תכניות - סעיף 16 לחוק 97

1. הדין 97

1.1 סעיף 16 לחוק 97

1.2 תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (השתתפות המדינה במימון התאמות), התשס"ו-2006 97

1.3 חוק שיקום נכי נפש בקהילה, התש"ס-2000 103

1.4 תקנות שכר מינימום (שכר מותאם לעובד עם מוגבלות בעל יכולת עבודה מופחתת), התשס"ב-2002 112

1.5 סעיף 195 חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995 115

2.	תכלית השיקום על-פי ההקשר החקיקתי והשיח המשתמע ממנו
117.....	בנוגע לזכויות נכים
123.....	פרק ט': ביצוע ותקנות - סעיף 17 לחוק
125.....	פרק י': תמצית ההלכה הפסוקה
1.	תביעה לצו עשה, להורות לנתבעת להשיב את התובע לאלתר
125.....	לעבודה בפועל וכן לחייב את הנתבעת בתשלום פיצוי בגין הפסד
125.....	השתכרות
2.	מהן חובותיו האקטיביות של מעסיק בעת פיטורי צמצום כלפי עובד
129..	עם מוגבלות שאינה נראית לעין ושלא מפריעה לתפקודו בעבודה?
3.	האם פיטורי התובע היו בניגוד לחוק שוויון הזדמנויות בעבודה
133.....	וחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות?
4.	תביעה לתשלום פיצוי בגין פיטורים
135.....	ערעור על דחיית צירוף נציבות שוויון הזכויות לאנשים עם
138.....	מוגבלויות לתביעה
6.	בקשה לבחינת מגבלות מיועדת לשירות חובה בצה"ל בהתאם לחוק
140.....	שוויון זכויות
143.....	שער ד': שירותי תחבורה ציבורית - סעיף 19 לחוק
143.....	פרק א': שירותי תחבורה ציבורית - סעיף 19 לחוק
1.	הדין
143.....	1.1 סעיף 19 לחוק
143.....	1.2 תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (הסדרת נגישות
144.....	לשירותי תחבורה ציבורית), התשס"ג-2003
1.3	תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות רכב השכרה
160.....	ואוטובוסים), התשע"ג-2012
165.....	2. כללי
167.....	פרק ב': תמצית ההלכה הפסוקה
1.	בקשה אישור הסדר פשרה - הפרה של חובת נגישות לשירותי
167.....	תחבורה ציבורית
2.	בקשה לאישור תובענה ייצוגית - אי-הנגשת תחנות אוטובוס על-ידי
171.....	העירייה
3.	בקשה לאישור הסדר פשרה - הנגשת אוטובוסים בקווים עירוניים,
174.....	ותחנות קו לשימושם של עיוורים ולקויי ראייה
4.	אי-הסעת נוסעת עם כלב נחייה
176.....	5. טענות מקדמיות בעניין תביעה להפרת הוראות צו נגישות
177.....	6. הכרעת וגזר-דין - עבירה של הפרת הוראות צו נגישות
181.....	7. אישור הסדר פשרה בתובענה ייצוגית בין המבקשים למשיבה 3 -
182.....	הנגשת מערכות עזר לשמיעה
184.....	8. בקשה לאישור הסדר פשרה - חובת ההנגשה החושית

9. בקשה לאישור הסדר פשרה - עוסק שלא יקפיד לעמוד ברמת ההנגשה ובלוחות הזמנים שקבע המחוקק יידרש לא רק לתקן את דרכיו, ולעמוד ברף המינימום שהציב המחוקק, אלא גם להשקיע באמצעי הנגשה נוספים.....	186
10. בקשה לאישור הסדר פשרה - חובת ההנגשה החושית המוטלת על המשיבה.....	189
11. תביעה ותביעה שכנגד שעניין זכויות וחובות הנובעות מחברות ב"אגד" - אגודה שיתופית לתחבורה בישראל בע"מ.....	193
12. מערכות עזר לשמיעה - הסדר פשרה.....	194
שער ה': מקום ציבורי ושירות ציבורי 203.....	203
פרק א': עקרונות יסוד והגדרות - סעיפים 19א עד 19 לחוק.....	203
פרק ב': איסור הפליה בשירות ציבורי, במקום ציבורי ובמוצרים - סעיפים 19ה ו- 19ו לחוק.....	207
1. הדין.....	207
2. כללי.....	208
פרק ג': מקום ציבורי - נגישות - סעיפים 19ז עד 19ט לחוק.....	213
1. הדין.....	213
1.1 סעיפים 19ז עד 19ט לחוק.....	213
1.2 תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שאינו בניין), התשע"ד-2013.....	216
1.3 תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקום ציבורי שהוא בניין קיים), התשע"ב-2011.....	237
2. חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965 ותקנות על-פיו.....	250
2.1 סעיף 1 לחוק התכנון והבניה - סעיף ההגדרות.....	250
2.2 סעיפים 6-6ב לחוק התכנון והבניה.....	254
2.3 סעיף 145 לחוק התכנון והבניה.....	257
2.4 סעיף 147 לחוק התכנון והבניה.....	263
2.5 תנאים מוקדמים למתן היתר לשימוש חורג או למתן הקלות (סעיף 149 לחוק).....	268
2.6 סעיפים 151-151א לחוק התכנון והבניה.....	270
2.7 סעיפים 158א-158ו4 לחוק התכנון והבניה.....	276
3. מבנה נגיש - מהו?.....	287
4. כללי.....	289
5. חובת התקנת מעלית.....	289
6. בניין ציבורי שלא הותקנו בו סידורי נכים.....	290
7. תנאים מוקדמים למתן היתר בניה.....	290
8. סטיה ניכרת (סעיף 151 לחוק).....	292
פרק ד': שירות ציבורי - נגישות - סעיף 19י עד 19יב לחוק.....	293

1. הדין	293
1.1 סעיפים 19 עד 19 לחוק	293
1.2 תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג-2013	295
1.3 תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (מורשים לנגישות השירות), התשס"ז-2007	379
1.4 תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירותי הכשרה מקצועית), התשע"ה-2014	382
1.5 תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לאתר), התשס"ח-2008	391
2. כללי	397
3. חוק השוויון ותקנות הנגישות שנחקקו מכוחו ביחס לנגישות לשירות ציבורי	399
4. תמצית ההלכה הפסוקה	400
4.1 בקשה לאישור תובענה ייצוגית - אי-הנגשת כתוביות סמויות על-ידי בתי מלון	400
4.2 בקשה לאישור הסתלקות - הפרת החובה להתקין באולמות קולנוע 2 מקומות ישיבה לאנשים עם כיסא גלגלים	402
4.3 בקשה לאישור הסדר פשרה - אי-הנגשת מערכת ניתוב שיחות טלפון	403
4.4 בקשה לאישור הסתלקות - תא שירותים בתחנת דלק ללא התאמה לנכים	405
4.5 בקשה לאישור תובענה ייצוגית - טרם הגיע המועד המחייב על-פי חוק לביצוע ההתאמות הנדרשות לצורך הפיכת המסעדה לנגישה	406
4.6 תביעה לפיצוי - חדר במלון שאינו מותאם לנכים	407
4.7 תביעה לפיצוי שעילתה הפליה בניגוד להוראות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות - איסור עליה למתקנים בלונה פארק	409
4.8 פסק-דין על דרך הפשרה - אי-דאגה דאגה לכך כי המחלקה לגביית מיסים תהא נגישה לאנשים עם מוגבלויות	413
4.9 צו מניעה כנגד פתיחת הבית לבני נוער הסובלים מלקויות שונות	414
4.10 בקשה לאישור תובענה כייצוגית - בתי שימוש בסניפי דואר	415
פרק ה': סייגים לחובת הנגישות - סעיפים 19 עד 19 לחוק	419
פרק ו': שירות בריאות ומקום ציבורי שבו ניתן שירות בריאות - נגישות	423
- סעיפים 19טו עד 19כו לחוק	423

423.....	1. הדין
423.....	1.1 סעיפים 19טו עד 19טז לחוק
	1.2 תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירותי בריאות ולמקומות נתינתם), התשע"ו-2016
426.....	2. כללי
434.....	
	שער ו': מוסדות חינוך, מוסדות על-תיכוניים, שירותי חינוך והשכלה - נגישות
437.....	
437.....	פרק א': מוסדות על-תיכוניים - סעיפים 19כז עד 19כח לחוק
437.....	1. סעיף 19כז עד 19כח לחוק
	2. תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקומות ציבוריים קיימים שהם מוסדות להשכלה גבוהה ולשירותי השכלה גבוהה שהם נותנים), התשע"ז-2016
440.....	
	פרק ב': מוסדות חינוך ושירותי חינוך - סעיפים 19לב עד 19לד לחוק
447.....	
447.....	1. סעיפים 19ב עד 19ד לחוק
	2. תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות במוסד חינוך קיים), התשע"א-2011
450.....	
	3. תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות למקומות ציבוריים קיימים שהם מוסדות להשכלה גבוהה ולשירותי השכלה גבוהה שהם נותנים), התשע"ז-2016
453.....	
	פרק ג': כללי
461.....	
467.....	פרק ד': תמצית ההלכה הפסוקה
	1. תובענה נזיקית - כספית עקב אי-הנגשה וכן אפליה על בסיס מוגבלותה במוסד הלימודים האקדמי
467.....	
	2. תביעה לפסיקת פיצויים בגין עוולה אזרחית, ללא הוכחת נזק - אי-הנגשת בת-ספר תיכון להורים עם מוגבלות
469.....	
	שער ז': טלפוניה ותקשורת
473.....	
473.....	פרק א': כללי
477.....	פרק ב': הדין
477.....	1. סעיף 19יב לחוק
	2. תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (נגישות לשירותי בזק ולמיתקני בזק), התשס"ט-2009
479.....	
	3. חוק שידורי טלוויזיה (כתוביות ושפת סימנים), התשס"ה-2005
483.....	
	פרק ג': תמצית ההלכה הפסוקה
495.....	
	1. בקשה לאישור הסתלקות - הפרת החובה להתקין באולמות קולנוע
495.....	2. מקומות ישיבה לאנשים עם כיסא גלגלים

2.	בקשה לאישור הסדר פשרה - אי-הנגשת מערכת ניתוב שיחות טלפון.....	496
3.	אישור הסדר פשרה - אי-הנגשת הנגישו ציוד הקצה ושירותים לאנשים עם לקויות שמיעה, ראייה, מוגבלות בהפעלת הידיים ומוגבלות קוגניטיבית.....	497
4.	בקשה לאישור הסכם פשרה - הפרת חוק הכתוביות וחוק שוויון לאנשים עם מוגבלות בשילוב עם פקודת הנזיקין.....	500
	שער ח': חוזה ביטוח - סעיפים 19 לה עד 19 לח לחוק.....	503
	פרק א': חוזה ביטוח - הדין - הוראות המפקח על שוק ההון.....	503
1.	סעיף 19 לה לחוק.....	503
2.	תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (מתן יחס שונה בחוזה ביטוח) (הקמת ועדת תלונות), התשע"ב-2012.....	507
3.	הוראת המפקחת על הביטוח.....	508
	פרק ב': חזקות, נטל ההוכחה, פרשנות - תחולה על חוזה ביטוח קיים - סעיפים 19 לו עד 19 לח לחוק.....	511
	שער ט': דרכים - שירותי שעת חירום - נגישות.....	513
	פרק א': הדין.....	513
1.	סעיף 19 לט לחוק.....	513
2.	תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (מורשים לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה), התשס"ז-2007.....	515
3.	סעיף 19 מ לחוק.....	518
	פרק ב': כללי.....	521
	שער י': מורשי נגישות ורכזי נגישות.....	523
	פרק א': מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה - סעיפים 19 מא-מב לחוק.....	523
1.	הדין.....	523
2.	כללי.....	524
	פרק ב': מורשה לנגישות שירות.....	531
	פרק ג': עונשים על התנהגות בלתי-הולמת.....	533
	פרק ד': פקיעת תנאי שירות.....	535
	פרק ה': חובת ההנמקה ותקנות לעניין תחומי עיסוק ואגרות.....	537
	פרק ו': רכז נגישות.....	539
	שער י"א: סמכויות הנציב - נגישות - סעיפים 19 מג עד 19 מז לחוק.....	541
	פרק א': צו נגישות.....	541
	פרק ב': שאילתה לנציב.....	543
	פרק ג': חקירה בידי הנציבות.....	545

פרק ד': פרסום מידע לציבור - דיווח לוועדה על פעולות הנציב	547
שער י"ב: עונשין	549
פרק א': עונשין	549
פרק ב': הגשת כתב אישום	551
פרק ג': חובת דיווח	553
שער י"ג: תביעות	555
פרק א': עוולה אזרחית	555
פרק ב': אחריות נושא משרה בתאגיד	557
פרק ג': תובענה - מעמד הנציבות וארגון	559
פרק ד': חזקות	561
שער י"ד: כללי	563
פרק א': עניינים שונים	563
פרק ב': נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות	565
שער ט"ו: בתים משותפים	567
פרק א': התאמות לאדם עם מוגבלות - סעיף 59 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969	567
1. הדין	567
2. כללי	572
3. בניית גשר לצורך התאמה	572
4. תביעה ותביעה שכנגד שמקורן בהוצאת חלקים מהרכוש המשותף של בניין מגורים והצמדתן לבניין מסחרי - גובל	574
פרק ב': התקנת מעלית	579
1. הדין	579
2. כללי	580
3. הסכמה מחייבת של שני שלישים מבעלי הדירות להקמת המעלית בחלופה הצפונית	583
4. גובה התשלום שעל המערערים לשלם למשיב כדי שיהיו זכאים להשתמש בשירותי מעלית	589
5. הערעור כנגד פסק-דינה הדוחה תביעה למתן צו המאפשר שימוש במעלית שבבית המשותף	593
6. בחינת סוגיית תום-לב בהסכם לבניית מעלית	595
7. חיובים כספיים עבור שירותי אחזקה ותיקונים למעלית	596
8. אי-השתתפות בהוצאות התקנת מעלית	598
פרק ג': פינוי-בינוי - הריסת בניין והקמת בניין חדש - תמ"א 38/2	601
1. מבוא	601
2. חוק פינוי-ובינוי (פיצויים), התשס"ה-2005	603

623	שער ט"ז: רשויות מקומיות
623	פרק א': רישוי עסקים
623.....	1. הדין
624.....	2. כללי
625.....	3. בקשה לאישור הסדר פשרה - מצב שירותים כללים בתחנות דלק
627	פרק ב': חניות - חוק חניה לנכים, התשנ"ד-1993
627.....	1. בקשה בהסכמה לצירוף משיבה ואישור הסתלקות - גביית תשלום מנכים תמורת חניה
628.....	2. בקשה לאישור תובענה ייצוגית - הטלת חובת תשלום חניית נכים בחניון בתל אביב
630.....	3. בקשה לאישור תובענה ייצוגית - תשלום דמי חניה על-ידי נכים המחזיקים בתג נכה שאינו "תג עגלה"
632.....	4. בקשה לאישור הסדר פשרה - הסדר ללא פיצוי לעבר
635.....	5. בקשה לאשר הסדר פשרה - משך החניה חינם בחמש שעות
637.....	6. בקשה לאישור הסדר פשרה - המקום הציבורי הינו סופרמרקט
639.....	7. בקשה לאישור הגשת תובענה ייצוגית - החניון התת-קרקעי הוא החניה הנגישה היחידה אל הקניון לאדם עם מוגבלות בניידות
644.....	8. ערעורים על הכרעת הדין וגזר-הדין - חניית נכה בנתיב תחבורה ציבורית
646.....	9. בקשה לאישור הסדר פשרה - חיובם של נכים ושל אנשים בעלי מוגבלות בדמי חניה בחניון הקניון
648.....	10. בקשה לאישור הסכם פשרה - ציון בתקנוני החניה ועל-גבי השלטים שיוצבו בחניון כי חברי הקבוצה זכאים לפטור מדמי חניה
650.....	11. בקשה לאישור הסכם פשרה - גביית דמי חניה בחניון ציבורי המופעל ומוחזק על-ידי הנתבעת מאת נכים המוגבלים בניידותם המחזיקים ומציגים תו נכה
651.....	12. בקשה לדחות על-הסף בקשה לאישור תובענה ייצוגית - מלשון החוק לא עולה חובה גורפת של חניון-בכלל, ושל חניון המשרת מקום ציבורי - בפרט, לפטור בעל מוגבלות מתשלום בעד חניה
653.....	13. תובענה לתשלום דמי השתתפות עצמית
655.....	14. בקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית שעניינה הטלת חובת התשלום של חניית נכים בחניון כיכר אתרים בתל אביב על כתפי המשיבות

15. האם רשאי בעל מועדון ספורט לאסור כניסתו של אדם לבריכה, בשל מחלת הפסוריאזיס ממנה הוא סובל, או שמא מדובר בהפליה אסורה? 658

16. בקשה לאישור הסכם פשרה בתובענה אשר עניינה חניה ללא תשלום בחניון התת-קרקעי שבמתחם קניון ארנה 661

פרק ג': חוק הרשויות המקומיות (סידורים לנכים), התשמ"ח-1988 665

1. בקשה לסילוק על-הסף של בקשה לאישור תובענה כייצוגית. 665

2. בקשה לאישור תובענה ייצוגית - הנגשת תחנות רכבת 666